UREDNIŠTVO I UPRAVA
u PAZINU (Istra)
Pisma, rukopisi, nerasprodani brojevi i novac u lirama šalju se na naslov:
»Gore srca«
PAZIN - Sjemenište (Istra)
a u dinarima na
Franjevački samostan - Trsat (kraj Sušaka)
ili u lirama i dinarima čekom br. 45-461 na pošt. tek. račun u Rijeci na naslov: »Književno društvo Sv. Mohora za Istru«
PAZIN

GORE SRCA!

VJERSKI LIST

Poštarina plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 4.— lire, u Jugoslaviji 2.— dinara.

Pretplata za svaki mjesec 10.- lira u Jugoslaviji 5.— dinara.

Oglasi stoje 10.— lira za svaki milimetar visine u širini 1 stupca.

Godina 1., broj 13. Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu Rijeka, dne 1. listopada 1946.

Istarske biskupije

Crkva je bila za progonjene narodne manjine više manje posvuda zadnje utočište i jako uporište. Državne su se vlasti sa svojim naredbama za odnarođivanje obično zaustavljale pred crkvenim pragom. Gdje je narod imao svoje narodno svećenstvo i svoj jezik u crkvi, ondje se je mnogo više uzdržao i u narodnosti i u vjeri, jer je to u uskoj međusobnoj vezi.

U tom su pogledu prošli u Primorju (Julijskoj Krajini) pod Italijom mnogo bolje Slovenci nego li Hrvati. Jedan od glavnijih razloga za tu pojavu, koje danas ne kanimo posebice spominjati, nalazimo u činjenici, što smo mi Hrvati bili pod Italijom (kao što još i sada) podijeljeni u četiri biskupije, premda nas svih zajedno nije bilo previše niti za jednu biskupiju.

Ta je rascjepkanost nama vrlo mnogo štetila. Naše su poteškoće u borbi za opstanak bile povećane udaljenošću jednih od drugih

Uz staru tršćansko-koparsku i porečko-puljsku biskupiju bile su ustanovljene već prvih godina pod Italijom dvije nove biskupije: riječka i zadarska. Kod toga su istarski otoci Cres, Lošinj, Unije, Susak i Ilovik došli posve neprirodno pod udaljeni dalmatinski grad Zadar, premda su politički ostali pod Pulom. Bilo je to učinjeno očito zato, što je sam Zadar bi sa Lastovom premalen za jednu biskupiju (po naslovu dapače nadbiskupiju).

Oslobođenjem od Italije promijenile su se prilike tako, da će se i granice istarskih biskupija morati izmijeniti. To zahtijevaju ne samo narodno-politički nego i crkveno-vjerski razlozi. Kad se bude ustanovila tršćanska državica, ostat će svi ili malne svi Hrvati i velik dio Slovenaca u tršćansko-koparskoj biskupiji odrezani od Trsta, biskupskog sjedišta. A porušeni Zadar može postati opet glava dalmatinske zadarske nadbiskupije, ali ne i udaljenih istarskih otoka. Nekoje slovenske župe riječke biskupije gravitiraju više prema Trstu ili Ljubljani nego li prema Rijeci. Rijeka će se zajedno sa Sušakom razvijati kao jedan jedini veliki grad, pa kako da Rijeka pripada i dalje jednoj, a Sušak drugoj biskupiji?

Razumljivo je, da uređenje novih biskupijskih granica spada na Sv. Stolicu, koja će se, kako se nadamo, sporazumjeti sa narodnom vlašću, jer je sporazum potreban i koristan za jednu i drugu. Kod toga se zadaća nas kao vjerskog lista sastoji samo u tomu, da iznesemo želju naroda i javno mnijenje u tom pogledu.

•

Hrvatski dio tršćanske biskupije može biti priključen samo porečko-puljskoj biskupiji. Granice između te dvije biskupije u Istri bile su jednom stvorene međom između mletačke republike i austrijske carevine. Više ne postoje ni jedna ni druga, pa ne treba da ostanu niti njihove granice među spomenutim biskupijama. Istra je zapadno od Učke i po prirodi i po pučanstvu jedna cjelina, pa zato nema razloga da se to zemljište dijeli u dvije biskupije. Tako će Hrvati od Dragonje do Premanture i od Učke do Poreča biti združeni ne samo politički nego i crkveno. Ali k njima spadaju također istarski otoci Cres i Lošinj zajedno sa otočićima Unije, Susak i Ilovik. Da gravitiraju oni geografski više prema Puli nego li prema Rijeci, osjećalo se to i pod Italijom, kad su spadali, kao što i sada, pod puljsku pokrajinu. Jednom su ti otoci spadali doduše pod krčku biskupiju, ali ta je biskupija i sama i zajedno s njima premalena, naročito za sadašnje prilike. Ako hoćemo da istarski otoci ne hiraju nego da napreduju i to ne samo vjerski nego također gospodarski i kulturno, treba ih što jače povezati sa istarskim kopnom. Ne smiju odlučivati povjesni razlozi nego stvarne potrebe. I ako je povijest učiteljica života, ipak joj mi ne smijemo slijepo služiti, nego moramo mi prema novim prilikama i novim potrebama stvarati novu povijest. Za takvo preuređenje biskupijskih granica imademo uz mnoge druge i taj razlog, što će tako malne svi istarski Talijani, koji će pasti pod Jugoslaviju, biti u jednoj biskupiji, pa će jezikovne probleme, koji će radi njih nastati, morati rješavati samo jedan biskup. Razumije se, da središte nove biskupije ne može ostati maleni i neprometni Poreč, nego Pula (ili Pazin, ako bi s vremenom postao glavni grad Istre).

Slično je i zemljište istočno od Učke, kotlina oko Rijeke, zajedno sa Sušakom i s onim dijelom Gorskog Kotara, koji gravitira prema Rijeci, jedna cjelina i geografski i gospodarski i po narječju i karakteru pučanstva. Ovamo spada zemljište u Istri od Berseča uz obalu i od Muna, Starada i Šapjana sve do Rijeke, a u Gorskom Kotaru sve do Krmpota, Tuka, Mrkopolja, Kupjaka, Skrada i Broda. Što po naravi spada zajedno, ne može se dijeliti bez štete. Istina je, da je senjska biskupija u teškom položaju, ali ona će sa novim središtem i bez ovog dijela ostati dovoljno velika, pa će se već polako snaći i osposobiti za život.

Ali k Rijeci spadaju također otoci Krk i Rab, pa bi se s riječkom biskupijom morala združiti također krčka biskupija. U današnjim prilikama moći će živjeti i napredovati samo velike i jake biskupije. Ako se krčka i riječka biskupija sjedine u jednu, kao što su se već sjedinile mnoge druge malene biskupije, tada će to biti na koncu konca korisno za oba dijela. Tako će biti naplaćena žrtva boli i sebeljublja, što će je Krčani prinijeti na žrtvenik za veće dobro.

Nove prilike zahtijevaju novo uređenje.

Život s crkvom

Sedamnaesta nedjelja po Duhovima

(6. listopada).

Misnik počinje sv. misu riječima: «Pravedan si, Gospodine, i prav je tvoj sud; učini sa slugom svojim po milosti svojoj. Blago onima, koji su čista života, koji žive po zakonu Gospodnjem«. Zatim moli svećenik da narod ostane vjeran Bogu: «Daj, molimo, Gospodine, narodu svome, da se ukloni od djavolske zaraze, a da pristaje čistom dušom za tobom, jedinim Bogom«.

Poslije toga se čita **poslanica** Efežanima, u kojoj Sv. Pravao pozivlje ljude, da žive dostojno prema kršćanskoj vjeri, u kojoj ih je Bog pozvao, i to «sa svom poniznošću i krotkošću, sa strpljivošću podnoseći jedan drugoga u ljubavi.« Svi neka budu po svojemu duhu jedinstveni, jer svi imadu istu nadu spasenja i jer je nad svima i u svima «jedan Bog i Otac«, kojega treba da svi slave «u vijeke vjekova.«

U evanđelju (po Mateju 22, 34—46) govori nam Isus, da je ljubav prema Bogu prva i najveća zapovijed, a ljubav prema bližnjemu je toj zapovijedi jednaka. U toj je ljubavi prava savršenost. Zato je Isus najviše naglašavao u svojim govorima ljubav i milosrđe, na koje mi često zaboravljamo.

Poslije evanđelja čita misnik ovo **prikazivanje**: «Ja Daniel molio sam se Bogu svojemu govoreći: «Usliši, Gospodine, molitve sluge svoga, obasjaj svojim licem svetište svoje i milostiv pogledaj na ovaj puk, koji priziva tvoje ime!«

Osamnaesta nedjelja po Duhovima

(13. listopada.)

Na zadnju nedjelju po Duhovima slavit će se drugi dolazak Isusov (na sudnji dan). Sv. Crkva već danas pripravlja vjernike na taj drugi Isusov dolazak i to riječima na početku (u «ulazu«) mise: «Daj, Gospodine, mir onima, koji te čekaju... i usliši molitve sluge svojega i naroda svoga... Radujem se, kad mi govore: Idemo u dom Gospodnji.«

U poslanici javlja Sv. Pavao Korinćanima, da «neprestano zahvaljuje svomu Bogu«, što im je on dao svoju milost, da mogu tako u njoj očekivati «pojavu Gospodina našega Isusa Krista« — da budu tako «bez krivice« na dan njegova dolaska.

U evanđelju (po Mateju 9, 1-8) pripovijeda se, kako je Isus hromu čovjeku oprostio grijehe. «Uzdaj se, sinko, praštaju se tvoji grijesi.« Nekoji od književnika nijesu mogli vjerovati, da može Isus oprostiti grijehe, jer ta vlast pripada Bogu i onomu, kojemu on dade tu vlast. Grijehom se naime vrijeđa Bog, pa ga zato samo on može oprostiti. Ali Isus je vidio misli onih književnika pa im je htio čudom dokazati svoju moć i time svoje Božanstvo. Zato je onomu hromomu čovjeku, kojega su drugi morali nositi, rekao: «Uzmi svoju postelju i idi svojoj kući!« «I ustade i ode svojoj kući.« — Isus se je pred ljudima i onom prigodom prikazao kao potpuni i svemogući gospodar tijela i duše. Spoznaje ljudske misli, oprašta im grijehe i samom riječi ozdravljuje tijelo.

Onoga dana mole svećenici u časoslovu također ovako: «Tvoja je vlast, tvoje je kraljevstvo, Gospodine: ti si nad svim narodima: daj mir, Gospodine, u našim danima, stvoritelju svih, Bože strašni i jaki, pravedni i milosrdni!«

GLAVNA SKUPŠTINA

„Zbora svećenika Sv. Pavla za Istru"

Dne 13. rujna t. g., poslije zaključka duhovnih vježbi za svećenike, održalo je društvo hrvatskih svećenika u Istri, koje se zove «Zbor svećenika sv. Pavla za Istru«, svoju prvu redovitu glavnu skupštinu i to u sjemenišnoj zgradi u Pazinu, gdje je društveno sjedište.

Društveni predsjednik, vlč. g. Tomo Banko, otvorio je glavnu skupštinu. Pozdravio je sve prisutne te je ocrtao postanak i razvoj društva, poteškoće i uspjehe u ovoj prvoj godini života. Spomenuo je pažljivo sastavljanje i pripravljanje društvenih pravila, koje su odobrila crkvena i narodna vlast, tako da je društvo postalo pravno biće. Uz posebno zadovoljstvo i povlađivanje svih prisutnih članova istaknuo je, da je «Zboru« od Oblasnog Narodnog Odbora u Labinu izručena i dozvolom Vojne Uprave J. A. na «Zbor« uknjižena velika i krasna zgrada, sagrađena od Zaklade krčkog biskupa Feretića i od Đačkog pripomoćnog društva u Pazinu. U toj zgradi otvoreno je nakon mnogih materijalnih poteškoća sjemenište sa 8-razrednom klasičnom gimnazijom, nakon što su nađeni kvalificirani profesori. Prva je školska godina završila s lijepim uspjehom. — Zbor se je zauzimao za moralnu i materijalnu korist istarskog svećenstva. Preko odbora «Zbora« isplaćuje Oblasni N. O. u Labinu plaće svećenicima u svojem području Istre. Predsjednik je «Zbora« spomenuo također, da je Odbor našao branitelja suđenom svećeniku Vjekoslavu Kalcu, župeupravitelju u najsjevernijoj istarskoj hrvatskoj župi Gradina, koja je spala pod upravu Slovenskog Narodnog Odbora.

Nakon izvještaja društvenog predsjednika podnio je svoj izvještaj društveni tajnik vlč. Miro Bulešić, župeupravitelj u Kanfanaru. Prikazao je društveno dopisivanje te je spomenuo poteškoće, dok je porečki biskup napokon dozvolio svojim svećenicima surađivati u «Zboru«.

Poslije je podnio svoj izvještaj društveni blagajnik vlč. Antun Cukarić, župnik u Sv. Vinčentu.

Nakon toga je govorio predsjednik nadzornog odbora vlč. g. Božo Milanović. On je potanje ocrtao — dosada kratku, ali događajima i uspjesima bogatu jednogodišnju povijest «Zbora«, njegovu svrhu i ideje, koje su ga vodile od osnutka do sada, i njegov rad oko narodnog oslobođenja Istre. Govorio je također o potrebi rada za sjemenište, u kojemu se nesebično i izvanredno požrtvovno žrtvuju ravnatelj vlč. Leopold Jurca i ekonom i duhovnik Josip Favlišić. Skupštinari su obojici odali priznanje burnim pljeskom. Predsjednik nadzornog odbora govorio je zatim o vjerskom listu «Gore srca« i o potrebi suradnje i širenja, a zatim o novom XV. izdanju molitvenika «Oče, budi volja Tvoja«, koji je već sav složen te će se započeti tiskati ovih dana. Spomenuo je skrb za đake i bogoslove, za koje je bio nedavno priređen 20-dnevni tečaj i poslije izlet u Zagreb. Na koncu je rekao, da je odbor obavio svoju zadaću u redu te mu je predložio razrešnicu koju su svi članovi prihvatili pljeskom i odobravanjem.

Zatim su bili izabrani u novi odbor: vlč. g. Tomo Banko kao predsjednik, Vladislav Premate kao potpredsjednik, Miro Bulešić kao tajnik, Antun Cukarić kao blagajnik, a dekani mons. Josip Aničić i Božo Silvani i sjem. ravn. Leopold Jurca kao odbornici.

U nadzorni odbor izabrani su: vlč. g. Božo Milanović kao predsjednik, a Srećko Štifanić i Ivan Galo kao odbornici.

Na skupštini, koja je trajala oko 4 sata, raspravljalo se je zatim o raznim pitanjima, koja se tiču svećenstva. Radi isplaćivanja društvenih troškova bila je određena članarina od 100.- lira godišnje za svakog člana.

Na koncu je predsjednik zaključio skupštinu.

O VJERONAUKU

UPOZORENJE RODITELJIMA ZA POČETAK ŠKOLSKE GODINE

Škole su započele radom. Povodom toga želimo Vam ovdje objasniti, kako stoji pitanje vjeronauka u našim školama.

Vjeronauk se uči u svim razredima pučke škole i u prva četiri razreda gimnazije. Vjeronauk je neobavezan predmet, kao što je bio i po zakonu, koji je prije oslobođenja vrijedio za Istru. To znači, da narodna vlast ne zahtijeva, da svi moraju učiti vjeronauk, ali daje za to slobodu i mogućnost. A o tome, da li će učenik ili učenica pohađati vjeronauk ili ne, imaju riječ roditelji po svom prirodnom pravu. Roditelji naime imaju pravo i dužnost upravljati odgojem svoga djeteta.

Na Vama je dakle, o roditelji, da se poslužite slobodom i mogućnošću, koju Vam školski zakon daje.

Prije oslobođenja vladalo je u Istri za učenje vjere neprirodno stanje, jer se u školama nije mogao učiti vjerski nauk na hrvatskom jeziku. To je bila povreda prirodnog zakona, po kome svaki čovjek ima pravo u svom materinskom jeziku moliti se Bogu. Radi toga nisu naši svećenici htjeli poučavati vjeronauk u školi, nego su ga poučavali u crkvi na hrvatskom jeziku. S oslobođenjem je prestalo to neprirodno stanje školskog učenja vjere na tuđem jeziku, pa sada nije više potrebno, da to ograničujemo na samu crkvu.

Sad prestaje svaki opravdani razlog, da svoje dijete u školi ispišete iz vjeronauka. Oni, kojima iz bilo kojeg razloga dolazi takova misao, neka promisle, da se, ako ne upišu svoje dijete, na neki način javno odriču Boga i vjere.

Na to bi kogagod mogla navesti pomisao, da se ne mora brinuti za vjersku pouku svoga djeteta zato, što to ne zahtijeva školska vlast. To mišljenje je posve krivo, jer školska vlast dajući slobodu ne ukida vjeronauk, nego samo prepušta roditeljima brigu o njemu. To dakle naprotiv mora ponukati roditelje, da se sami još više brinu za vjersku pouku svoga djeteta.

Nađe se i takovih, koji pomišljaju kao da se u vjeronauku uče samo molitve, pa da njihovo dijete, koje već zna molitve ne treba učiti vjeronauka. Ne! U vjeronauku se uči poznavati Boga i vjeru sve bolje i bolje, a to je potrebno baš u školskim klupama, gdje se stiče sve bolja spoznaja o svim stvarima.

Možda ih ima, koji i ovako pomišljaju: neću dati dijete na vjeronauk zato, da ono u kasnijem životu ostane potpuno slobodno prihvatiti vjeru ili je odbaciti. To bi bio posve krivi i naopaki postupak, jer ako se hoće nešto slobodno prihvatiti ili odbaciti, mora se to prije dobro upoznati.

Vodite dakle brigu o tom, da Vaše dijete pohađa satove vjeronauka i da marljivo uči, a osim toga da vrši kršćanske dužnosti, poimence svetkovanje nedjelje i blagdana slušanjem svete mise i uzdržavanjem od težačkih poslova, te obavljanjem uskrsne ispovijedi i pričesti.

APOLOGETSKI KUTIĆ

EVANĐEOSKI KVAS

Krist je svoje kraljevstvo usporedio s kvasom, koji je Bog umijesio u tijesto ovoga svijeta, da ga oplemeni i spasi. Promotrimo, kakovo je bilo njegovo djelovanje u doba sv. Augustina. Četiri stotine godina trudili su se kršćani u starom rimskom carstvu, da steknu najosnovnija prava na život i slobodu. More su krvi prolili kroz prve tri stotine godina, dok su ih carevi progonili, a kroz posljednju stotinu bila im je doduše dana sloboda, ali ta sloboda nije bila poštivana često ni od samih careva, a pogotovo ne od poganskog puka i od carskih namjesnika. Kako su pogani gledali na kršćane, vidjelo se je najbolje, kad su novi narodi počeli ugrožavati Rimsko carstvo. Velika je to bila nevolja za rimski svijet, jer su ti narodi bili nekulturni, i nisu poštivali ništa, što je ondašnjemu svijetu bilo sveto. Ta je nevolja bila velika koliko za rimske pogane, toliko i za kršćane, jer su i kršćani izrasli u rimskoj kulturi, a novi narodi rušili su i sve kršćanske kao i poganske vrednote. Zato su ih i jedni i drugi nazivali prezirnim imenom: barbari. Oni su dakle dolazili i drmali sa Rimskim carstvom. Jednog su dana navalili na Rim, zapalili ga i sravnili ga sa zemljom. Time još nije bilo srušeno carstvo, ali narodi u carstvu osjetili su udarac kao tijelo, kad mu se udari po glavi. Tad su pogani jednodušno navaljivali na kršćane, da su oni krivi svoj nevolji zato, što su se odmetnuli od vjere, koja je Rimsko carstvo izgradila.

Najveći um, koji je tada živio, bio je sveti Augustin. Kao biskup u Hiponu na afričkim obalama Sredozemnog mora, brinuo se je za kršćanske općine u toj pokrajini. Svu svoju divnu dušu uložio je u to, da utvrdi Kristovu vjeru u dušama afričkog naroda. Svojim zlatnim perom osvijetlio je kao nitko do tada sve kršćanske istine i obranio ih od kleveta pogana i od raznih krivovjeraca onoga vremena. Plodovi njegova junačkog duhovnog rada govorili su mu jasno, da jedini Krist može ozdraviti pokvarenu ljudsku narav i popraviti zle običaje i sablažnjivi život poganskoga društva. Srce mu je raslo od zadovoljstva, dok je kao starac promatrao, kako je afrička pokrajina pomlađena mnogim kršćanskim općinama, koje su pod njegovim vodstvom divno cvale.

A evo sad novi narodi ruše sve. Pogani zato krive kršćane, a kršćani skupa s poganima plaču i nariču za porušenim Rimom i strepe pred »barbarima«, koji svakog časa mogu doći, da unište i posljednji trag kulture. I sveti Augustin je drhtao pred tim časom i pitao se je, što će ostati od njegova djela, u koje je uložio sve svoje snage. Duboko se je zamislio u to pitanje, pa je svojim bistrim umom našao i jasan odgovor, a izrazio ga je riječima: što je Krist donio, barbar ne može odnijeti.

Barbari će doći — o tom je ludo dvoiti — doći će i srušit će rimske amfiteatre, tople kupke, vodovode, zgrade i mostove. Slavni govornici u senatu će zamuknuti i nitko više neće čitati Vergilija i druge pjesnike. Nastat će doba, kad će jedva po koji znati čitati i pisati. Sve će postati pusto i divlje. Rimske kulture i civilizacije će nestati. Barbari će je odnijeti.

Ali onaj kvasac Kristova evanđelja, koji je za cara Tiberija bio umiješen u tijesto rimskoga svijeta, te je već četiri stotine godina širio svoje blagotvorno djelovanje, taj kvasac nije na dohvat divljoj sili. Taj je kvasac duhovne naravi i božanskog porijetla, pa nijedna ljudska sila ne može spriječiti njegovo djelovanje. To je svetom Augustinu bilo jasno i on je umro miran u duši s utjehom, koju mu je ta misao pružala.

Kristova Crkva unosi u naravnu kulturu i civilizaciju jedno novo počelo, koje je izvor nadnaravnog Božanskog života. To nadnaravno počelo ne ruši narav, nego je čuva i oplemenjuje. Ono oplemenjuje svaku narav, pa zato nije vezano uz nijedan oblik kulture i civilizacije. A ona kultura koja primi to Božansko počelo, ne može radi toga propasti. To je sveti Augustin opširno razložio za rimsku kulturu u svome velikom

(Nastavak na 2 strani, prvi stupac)

DOPISI

IZ ŽMINJA
Novi župnik

Početkom rujna ostavio nas je naš dugogodišnji župnik veleč. Miroslav Glavić, koji je premješten na vlastitu molbu u Beram. Na njegovo mjesto došao je veleč. Rudolf Zafran, koji je dosada upravljao župom Sv. Ivanac nad Rašom i kapelanijom u Cerama.

Bivšem župniku od srca zahvaljujemo za sve ono dobro, koje je kroz dugi niz godina učinio za spas naših duša, a novom mladom župniku, koji nije došao k nama kao neznanac, želimo dobrodošlicu. Dao Bog, da ostane među nama dugo Bogu u čast, a nama na spas!

IZ CERA KOD ŽMINJA
Novi kapelan

Teškim smo se srcem rastali početkom rujna od našeg mladog i dobrog kapelana veleč. Rudolfa Zafrana, koji se je neumorno i požrtvovno brinuo za naše duše kroz više godina. Za sve dobro i ljubav, koju nam je iskazivao, najtoplija mu hvala od nas, a od Boga plaća. Tješi nas jedino to, da nije otišao daleko od nas, nego je što više time, što je postao žminjskim župnikom, postao i naš župnik, pa se nadamo, da će sa istom ljubavi i požrtvovnosti i dalje brinuti za nas.

Na Malu Gospu prvi put je kod nas misio naš novi kapelan trviški mladomisnik veleč. Atilije Palman, koji će istodobno upravljati i župom Sv. Ivanac nad Rašom. Veseli nas, što nismo ostali bez svećenika. Našemu novomu dušobrižniku želimo obilje Božjeg blagoslova i uspjeha u radu među nama.

IZ SV. MARTINA KOD LABINA
Prva sv. pričest

Ove je godine bio izvanredno velik broj djece, koja su dne 1. rujna primila prvu sv. pričest u našoj župnoj crkvi. Bilo ih je 164. Za vrijeme borbe nešto zbog ratnih operacija, koje su se često vršile u ovim krajevima, a nešto radi pomanjkanja odijela mnogi nisu dolazili na vjeronauk, pa ih se stoga ove godine nakupio tolik broj. Radi velikog broja prvopričesnika svečanost se je obavila u dva navrata. Na prvoj sv. misi u 8 sati pričestili su se dječaci, a na drugoj u 9 sati djevojčice. Pod misom djeca su sama pobožno molila i pjevala. Župnik je jednima i drugima prije pričesti upravio kratak govor o veličini sakramenta, koj će po prvi put primiti opominjući ih ujedno, da barem mjesečno primaju to sv. Otajstvo, po kojemu će jedino moći napredovati ne samo u dobi, nego i u mudrosti i milosti kod Boga i kod ljudi. A i prisutne je roditelje upozorio na njihovu svetu dužnost i najpreču skrb oko vjerskog odgoja svoje djece, kojoj trebaju svojim primjerom prednjačiti u vršenju Božjih zapovijedi. Kao završetak te lijepe svečanosti održao se je u 11 sati sv. blagoslov, na kojemu su djeca molila zlatnu krunicu i litanije Presv. Srca Isusova. Dao Bog, da bi onaj toliko puta gromko opetovani zaziv »učini srce moje po Srcu svojem« očuvao ona mlada srca od svake pokvarenosti ovog svijeta.

Kad je bilo sve svršeno, došla je k župniku sva ganuta majka jednog prvopričesnika, da mu zahvali te mu reče: »Niko ne vadi tako lipo našu dicu kako Vi, gospodine!« To je priznanje za župnika bila najljepša nagrada.

IZ GRDOSELA
Prva sv. pričest

Lijepo je bilo kod nas u nedjelju dne 15. rujna. Imali smo dvostruko slavlje. Proslavili smo ime Marijino, godovno naše župne crkve i ujedno su naša djeca pristupila k prvoj sv. Pričesti. Prvopričesnika je bilo 70, od toga 45 domaćih, 10 iz Kršikle i 15 iz Zareča.

Prva sv. pričest obavila se je kod prve sv. mise u 8 i po sati. Već prije sv. mise sokupili su se prvopričesnici pred župnim stanom i odanle u lijepom redu krenuli u župnu crkvu, koja je za tu prigodu bila zelenilom ukusno okićena. Pod sv. misom pjevali su prvopričesnici i crkvene pjevačice zajednički misne i euharistijske pjesme. Za vrijeme podizanja djeca su glasno pozdravljala Presv. Tijelo i Presv. Krv Isusovu. Toga mi dosada nikada nijesmo doživieli. Na sve nas je to snažno djelovalo i mnogi su od dubokog ganuća plakali. Prije same sv. pričesti održao je naš o. Atanazije prvopričesnicima lijepi govor a nakon toga su oni zajedno s njime izmolili pričesne, a poslije sv. pričesti popričesne molitve. Poslije sv. mise dobila su djeca doručak i podijeljene su im spomen-slike prve pričesti.

U 11 sati bila je svečana služba Božja, a poslije podne u 5 sati večernja s blagoslovom. Kod obiju sv. misa kao i kod večernje bilo je mnogo naroda domaćih i gostova, koji su nam toga dana po starom običaju došli u pohode.

Doista smo lijepo proveli taj Božji dan, a zasluga je to veleč. o. Atanazija, koi se već duže vremena brine za našu župu i koji je ne žaleći truda pripravio naši djecu za prvu sv. pričest. Od nas mu hvala, a od Boga plaća.

IZ SV LOVREČA PAZINATIČKOG
Sv. Krizma

U nedjelju dne 15. rujna bila je kod nas sv. Krizma. U 11 sati su krizmanici, kojih je bilo oko 200, u krasnom redu otpratili preuzv. g. biskupa iz župnog dvora u crkvu, gdje je odmah započela sv. misa. Pod sv. misom djeca su sama glasno molila u svom materinskom hrvatskom jeziku, a u razmacima je ženski zbor pjevao liturgične pjesme. Poslije sv. mise podijeljena je djeci sv. Krizma. Sv. obred je završio kratkim govorom biskupa i propisanim molitvama.

U 9 i po sata istoga dana krizmano je također pedesetero djece u Gradini.

U oba je mjesta svečanost protekla u veselju i radosti onih dobrih vjernika.

IZ SV. IVANA OD ŠTERNE
Prva sv. pričest

I ove nas je godine uvelike razveselila svečanost prve sv. pričesti. Pedesetero djece okusilo je po prvi put slast Anđeoskog kruha 8. rujna, na rođendan dobre nebeske Majke.

Prije samog početka sv. mise izmolili su prvopričesnici s upaljenim svijećama u ruci Vjerovanje pred glavnim oltarom pa su se zatim u lijepom redu uputili ka krstionici, gdje su obnovili krsni zavjet naglasujući odvažno i složno, da će sveđer ostati Isusovi. A još prije nego li su krenuli prema krstionici, domaći im je župnik u kratkom govoru istaknuo važnost obnove krsnog zavjeta i zaželio, da se i svi ostali u crkvi u duhu sjedine s prvopričesnicima.

Za vrijeme sv. Mise pričesnici su klečali u klupama, na lijepi način za njih smještenim u blizini glavnog oltara. Prije same sv. pričesti govorio je ponovo župnik djeci, ističući, da je taj dan za njih najljepši dan u životu za to, jer primaju u sebe najljepši dar: Isusa. Sama su djeca jasno i razgovjetno izmolila molitve prije i poslije sv. pričesti. K sv. Sakramentima pristupilo je osim prvopričesnika mnogo ostalih vjernika: djece i odraslih. Mnoge su majke k Stolu Gospodnjem otpratile svoje prvopričesnike. Kad će to isto učiniti i oci?

Pobožno vladanje djece, lijepi red u kretnjama, svečano iskićena crkva i skladno pjevanje naših vrijednih pjevačica tako je djelovalo na prisutne, da su mnogima od milja prosuzile oči.

Poslije sv. mise pošli su prvopričesnici na uobičajni doručak u župni stan.

Na večernji su svi bili prisutni, premda su nekoji jako udaljeni od crkve, i svi su se posvetili Prečistom Srcu Marijinu svečano joj obećavajući, da će dnevno izmoliti barem tri Zdravomarije za obraćenje griješnika.

Ostali dio toga lijepoga dana sproveli su prvopričesnici u prostranom vrtu župnoga stana zajedno sa župnikom u zdravom veselju i igrajući svakovrsne igre.

Taj je svečani dan ostavio u svima neizbrisivi utisak, a naročito u djeci, koja će kroz šest nedjelja neprekidno primati sv. sakramente s nakanom, da po preč. Srcu Marijinu izmole sebi vjernost, a grešnicima obraćenje.

IZ OPRTLJA
Nakon dvadeset godina čuli smo u našoj crkvi opet hrvatsku riječ

Na Malu Gospu naše je mjesto opet doživjelo ugodno iznenađenje. Poslije više od 20 godina, što nismo čuli riječ Božju u našoj crkvi na hrvatskom jeziku, sada nam se u malo vremena za to pružila prilika u tri navrata. Prvi put u mjesecu srpnju, drugi put na Veliku Gospu, a treći put na Malu Gospu. Zauzimanjem našeg župnika veleč. Don Bone dolaze veleč. gospoda iz sjemeništa u Pazinu da nam tumače riječ Božju u jeziku, koji smo usisali s majčinim mlijekom.

Na Malu Gospu nas je posjetio jedan franjevac, također profesor u sjemeništu u Pazinu. Ujutro u 7 sati imao je poštovani franjevac u župnoj crkvi sv. misu i propovijed, koju smo pomnjivo slušali svi sretni, što nakon toliko godina u ovoj crkvi odzvanja naša hrvatska riječ.

U 11 sati je veleč. Don Bona imao misu i propovijed u crkvi Majke Božje, u kojoj se nalaze prekrasne slike na zidu (afreski) iz 15. stoljeća. Ti su afreski otkriveni pred nekih šest godina. Na njima se nalaze potpisi i zapisi posjetilaca pisani glagolicom. Kad nas je prvi put posjetio veleč. Usmiani, profesor hrvatskog jezika u pazinskom sjemeništu, on je u susjednom mjestu Čepić otkrio glagolski natpis iz 16. stoljeća, što ga je dao uklesati jedan mladomisnik prigodom svoje mlade mise. Ovaj je natpis uz brojne druge dokaz, kako je glagolica bila raširena u Istri.

Svečanost je završena poslije podne pjevanom večernjom u spomenutoj crkvici Majke Božje i potom blagoslovom u župnoj crkvi.

IZ TINJANA
Prvopričesnici — Nesreća — Klanjanje

U nedjelju 15 rujna na blagdan Žalosne M. B., pristupilo je k prvoj sv. Pričesti 44 djece. Nevine i čiste duse osjećaju svu radost u Božjoj blizini. Iz njih izbija nekaljeni mir. I odrasli pravednik tiho se veseli ovakvoj svojoj sreći. Osvrt na nevino djetinjstvo je najslađa uspomena. Naša su djeca one nedjelje shvatila ljepotu duše združene s Bogom. Dosljedna je bila njihova prošnja Žalosnoj M. B., da ih očuva od žalosti zablude i odijeljenja od Boga. Popodne su se posvetili Majci Božjoj s izrazom ljubavi na obrazićima, kakvom uvijek dobro dijete ljubi dobru majku.

U večer iste nedjelje obavljen je veličanstven pogreb Romana Žunta. Star je tek 17 godina. Mučnim radom u rudniku u Raši hranio je udovicu majku i četvero braće. Brat Božo pao je travnja 1944. u borbi, 1. svibnja 1944. su mu Nijemci objesili oca. Potpuno neopskrbljena obitelj ostala je bez jedine pomoći — bez mladog hranitelja. Zato žaluju za njim svi župljani. Neutješivoj obitelji naše duboko saučešće! Njemu vječni mir i pokoj!

Ove nedjelje 22. rujna održalo se je klanjanje Presvetom Olt. Otajstvu. Lijepo okićeni i čarobno rasvijetljeni mramorni oltar bio je divno Isusovo prijestolje, pred kojim se je svako pol sata mijenjala počasna straža, razdijeljena po selima. Klanjalo se i mnogo molba izručilo Euharističnomu Isusu. Poslije blagoslova razvila se je dugačka i pobožna procesija na groblje. Kvaternica je dan utjehe i ljubavi. Na groblju otpjevao je naš skladni zbor mrtvačke pjesme; poslušali smo govor o besmrtnosti duše i s odlukom da za nju skrbimo vratili smo se moleći u crkvu, gdje su izrečene zadnje molitve za naše mrtve ovdje i u tuđini, kao i za strane na našem groblju.

CRKVENE VIJESTI

ISUSOVAC IZABRAN ČLANOM FRANCUSKE AKADEMIJE ZNANOSTI

Isusovac otac Lejay, fizičar svjetskog glasa i bivši direktor zvjedarnice Zi-ka-wei blizu Šanghaja, izabran je članom francuske Akademije znanosti. Njegovo proučavanje stratosfere pružilo je ostalim znanstvenim radnicima prve pojmove o zračnim strujanjima i o postojanju elektriciteta u velikim visinama.

PROSTRANOST JEDNE KATOLIČKE ŽUPE

U južnoj Australiji postoji jedna katolička župa, koja obuhvaća područje od 200 tisuća kvadratnih milja. Na tom ogromnom prostoru ne postoji niti jedna crkva, ni škola, niti samostan. Malobrojne župljane — oko 750 duša — raštrkanih po cijelom tom pustom kraju, posjećuje župnik redovito putujući u jednom Fordovom automobilu, uz koji je privezana i putujuća kapelica.

IZBOR NOVOG GENERALA ISUSOVAČKOG REDA

U nedjelju 15. rujna o. g. izvršen je u Rimu izbor novog generala isusovačkog reda. Jednoglasno je izabran otac Ivan Krstitelj Janssens, dosadašnji provincijal sjevero-belgijske isusovačke pokrajine. Novi isusovački general rođen je godine 1889. Po narodnosti je belgijanac, izvanredne inteligencije i dubokog i svestranog poznavanja gotovo svih grana nauke i znanosti. Uz klasični latinski jezik govori francuski, njemački, engleski, flamanski, talijanski, španjolski, i prilično ruski.

Zadnji general isusovačkog reda bio je Vladimir Lodochowski, koji je umro godine 1942. Isusovački red broji danas 28.424 članova. To je najbrojnija bratovština katoličke crkve. Njezina je aktivnost poznata na svim stranama svijeta.

ZASLUŽNA LIBANSKA MISIONARSKA DRUŽBA SV. PAVLA

Krajem prošloga stoljeća osnovao je u Libanonu misionarsku družbu Sv. Pavla biskupa u Baalbeku monsig. Mauaccad. Pomanjkanje svakog poznavanja vjerskih istina, potpuna vjerska i kulturna zapuštenost libanskog stanovništva ponukalo je tog poznatog biskupa na osnivanje misionarske družbe propovjednika Sv. Pavla. Od svog osnutka — to je bilo godine 1903. — do danas izvršili su misionari družbe Sv. Pavla ogromni posao. Oni su organizirali bezbroj pučkih misija u svim krajevima zemlje, neumorno propovijedajući i šireći Kristovu riječ. Uz apostolat žive riječi zahvatili su i područje štampe i knjige. U velikoj misionarskoj tiskari Sv. Pavla tiska se revija grčko-melkitskog patrijarhata pod naslovom Al-Maçarrat. Ta je revija počela izlaziti godine 1910. a tiska se redovito u 64 stranice. Misionari tiskaju i mnoge brošure, napose one, u kojima se obrađuju vjerska pitanja. U nakladi misionarske družbe tiskana su i djela libanskih klasika. Neke od tih knjiga tiskane su u 100 tisuća primjeraka.

Međutim, najznačajniji rad, što ga provode misionari družbe Sv. Pavla je apostolat za sjedinjenje Istočne i Zapadne crkve. Na prostranom istočnom području oni upoznavaju mnogobrojne narode s činjenicom, da se može biti u zajednici s rimokatoličkom crkvom, a da se ne napušta istočni obred i vlastite vjerske osebujnosti. U svom dugotrajnom i sistematskom radu potrudili su se misionari družbe Sv. Pavla da prikažu i u knjigama iznesu isti vjerski nauk zapadnih i istočnih crkvenih otaca i drugih crkvenih naučitelja. Poznate su javne konferencije, koje su oni održali u tom predmetu g. 1917. u Kairu, g. 1930. u Beirutu i Damasku te g. 1931. u Aleksandriji. Uz ovaj intelektualni rad na sjedinjenju crkava organizirali su misionari i više sjedišta misionarske djelatnosti, u kojima se ideja crkvenog jedinstva produbljuje preko karitativnog rada.

KOLUMBIA ĆE BITI UPRAVLJANA NA TEMELJU KRŠĆANSKIH NAČELA

Dr. Mariano Ospina Perez, novo izabrani predsjednik Kolumbije izjavio je, na jednoj konferenciji štampe, da je njegova namjera upravljati zemljom na temelju katoličkih socijalnih enciklika.

OBNOVA OBITELJSKOG ŽIVOTA U NJEMAČKOJ

U svim katoličkim crkvama u Njemačkoj pročitana je poslanica njemačkog episkopata, u kojoj se apelira na savezničku vojnu upravu, da bi se poduzeli koraci za povratak njemačkih zarobljenika kućama. Njemački biskupi vide u tome »jedino sredstvo koje će biti u stanju obnoviti kršćanski obiteljski život, koji krvari iz tisuću rana i koji se sada nalazi u najtežoj krizi.«

IZABRAN NOVI GENERAL DOMINIKANSKOG REDA

Španjolac otac Manuel Suarez, rektor »Angelicuma« u Rimu, jednoglasno je izabran 21. rujna o. g. generalom dominikanskog reda.

KATOLIČKA ŠTAMPA U KINI

Pred tridesetak godina osnovao je otac Lebbe prvi katolički dnevnik u Kini. Pod naslovom »I Che Pao« (»Društveni napredak«) izlaze te novine i danas — razumljivo — u mnogo većem broju primjeraka, i s dnevnim tiskanjem u pet glavnih kineskih gradova: Pekingu, Tientsinu, Kungkingu, Šanghaiu i Sianfu. Ovaj katolički dnevnik donosi redovite najnovije vijesti iz svih područja ljudske djelatnosti, s jasno naglašenim kršćansko-socijalnim programom. Uskoro bi I Che Pao imao početi izlaziti i u Nankinu, gdje će ujedno biti tiskan i jedan tjednik čisto vjerskog sadržaja. I tjedna revija »Šanghai — Nanking«, makar svjetovnog sadržaja, pisana je u duhu kršćanskih ideja. Kršćanskim duhom prožet je također rad kineske radio-stanice u Nankingu.

Veliki ugled, što ga uživa katolička štampa i katolička propaganda u Kini, treba pripisati neoborivim istinama, koje ta štampa i propaganda zastupa i širi.

ISTARSKOM SVEĆENSTVU NA ZNANJE

»Zbor svećenika Sv. Pavla za Istru« primio je od Oblasnog Narodnog Odbora u Labinu svotu od 100.000 lira kao pripomoć za popravak od rata oštećenih crkava u Istri. Oni svećenici, koji žele dobiti potporu za spomenutu svrhu, neka pošalju molbu odboru »Zbora« (Pazin — sjemenište) do 15. listopada t. g.

POČETAK OBUKE
U HRVATSKOJ KLASIČNOJ GIMNAZIJI BISKUPSKOG SJEMENIŠTA U PAZINU

Redovita obuka u Hrvatskoj klasičnoj gimnaziji Biskupskog sjemeništa u Pazinu šk. god. 1946.-47 započinje u ponedjeljak dne 7. listopada 1946.

Svečana služba Božja bit će u nedjelju dne 6. listopada u 9 sati prije podne. Prema tome moraju svi pitomci biti u zavodu već u subotu dne 5. listopada naveče.

Prijamni ispiti za I. razred održat će se: za pitomce tršćansko-koparske i porečko-puljske biskupije u utorak dne 1. listopada, a za pitomce riječke, krčke i ostalih biskupija u subotu dne 5. listopada. Ispiti počinju u 8 sati ujutro.

Popravni ispiti obavit će se u srijedu dne 2. listopada, a diferencijalni ispit iz latinskoga jezika za one, koji dolaze iz realne gimnazije, u ponedjeljak dne 7. listopada.

RAVNATELJSTVO
BISKUPSKOG SJEMENIŠTA
U PAZINU

(Nastavak sa 1 strane)

djelu »O državi Božjoj«, gdje svestrano odgovara poganima na prigovor, da su tobože kršćani krivi, što Rimsko carstvo propada. Krivnja nije bila na kršćanskoj vjeri nego na manama i porocima, koje je rimska kultura u sebi nosila kao klicu trulosti i kao unutarnji uzrok svoje propasti.

Da su bila istinita predviđanja svetog Augustina, mi vidimo, kad bacimo svoj pogled unatrag. Novi su narodi srušili rimsku kulturu i na njezinim ruševinama počeli su graditi svoju. A onaj božanski kvasac evanđelja, koji je već bio razvio svoje snažno djelovanje u rimskome svijetu, nije nimalo jenjao, nego je još snažnije stao djelovati na nove barbare. Nova kultura koju su ti barbari izgradili u srednjem vijeku, bila je mnogo plemenitija od rimske kulture. Ako je najveća sramota sredovječnog društva kmetstvo, ono je ipak veliki napredak od ropstva staroga vijeka.

A ako ni srednji vijek nije izgradio savršeno društvo, na koga ćemo baciti krivnju. Na nove narode, koji su je izgrađivali, ili na božanski kvasac Kristove Crkve, koji ih je oplemenjivao? Neka svaki čitatelj sam odgovori na to pitanje.

Oni, koji su me molili za objašnjenje, da li je kršćanstvo svojom naukom o ustrpljivom pokoravanju pomagalo izrabljivati kmetove, možda će već u ovim razlaganjima — ako se malo zamisle u narav kršćanstva u kojem treba uvijek razlikovati božansku i ljudsku stranu — naći polovicu odgovora na to pitanje. O njemu ćemo pobliže razložiti slijedeći put.

O. A. B.

RAZNE VIJESTI

Pula i zapadna obala Istre do Mirne osigurane su za Jugoslaviju. Južnoafrička delegacija predložila je na mirovnoj konferenciji u Parizu, da se tršćanska državica protegne sve do Pule. Za taj je prijedlog glasovalo pet delegacija, a proti njemu 13 delegacija, dok su se dvije ustegnule od glasovanja. Time je Pula sa zapadnom Istrom izvan opasnosti da bude otrgnuta od Jugoslavije.

Poslije te odluke izjavio je jugoslavenski ministar Kardelj ponovno i odlučno, da Jugoslavija neće priznati odluku konferencije o granicama, ako se dogovorno ne popravi francuska linija u prilog Jugoslavije.

Povratak odnesenih arhiva, dokumenata i umjetnina zatražila je Jugoslavija od Italije na mirovnoj konferenciji. Za proučavanje tog pitanja određen je i sastavljen posebni odbor.

U gospodarskom odsjeku na mirovnoj konferenciji u Parizu raspravljalo se je također o likvidaciji okupacijskog novca u Italiji. Tom prigodom je jugoslavenski delegat dr. Bebler upozorio odbor, da će kod te likvidacije biti potrebno uzeti u obzir jugoslavenske lire kao što i drugi (engleski) okupacijski novac. Kao ratnu odštetu zahtijeva Jugoslavija od Italije 325 milijuna engleskih funta.

O ustavu tršćanske državice raspravljalo se je na mirovnoj konferenciji u Parizu četiri dana bez uspjeha, jer su Amerikanci i Englezi htjeli da guverner Trsta smije po svojoj volji poništiti zaključke tršćanske skupštine, a drugi su bili proti tomu. Na koncu je jugoslavenski delegat dr. Bebler predložio kompromis, prema kojemu će guverner moći poništiti zakone, prihvaćene od skupštine, ali samo ako se protive ustavu i neodvisnosti državice. Međutim to je pitanje prepušteno četvorici ministara velesila.

Molotov je odlučno izjavio, da poljske zapadne granice ostaju na rijekama Odri i Nejši. Poljski ministar vojske Rola Zimjerski rekao je na nekom sastanku: »Naše granice na Odri i Nejši jesu ujedno granice svih slavenskih naroda. Svako ugrožavanje tih granica ugrožava također Sovjetski Savez i Čehoslovačku republiku«. — Do sada je iseljeno iz Poljske u Njemačku dva milijuna Nijemaca.

U Čehoslovačkoj je izradjen dvogodišnji nacrt za elektrifikaciju željeznica i za usavršavanje prometa.

Slovensko narodno kazalište ustanovljeno je za Trst i okolicu. Pretstave i nastupi izmjenjivat će se na raznim mjestima.

Između Jugoslavije i Madžarske ovih je dana sklopljen u Parizu sporazum, na temelju kojega će 40.000 Madžara biti preseljeno iz Jugoslavije u Madžarsku i 40.000 Jugoslavena iz Madžarske u Jugoslaviju. Taj je sporazum od velike važnosti za budući odnošaj između obje države. Jugoslavenski ministar Edvard Kardelj priredio je večeru u čast madžarskoj delegaciji. Izražena je bila želja, da se između obje države što prije obnove diplomatski odnošaji.

Engleski laburistički poslanik Zilliacus vratio se je nedavno iz Jugoslavije. Suradniku beogradske radio stanice izjavio je, da je poslije svojeg prijašnjeg posjeta opazio u Jugoslaviji veliki napredak, naročito u obnavljanju željeznica i cesta.

Između Jugoslavije i Švicarske sklopljen je trgovački ugovor, koji predviđa mnogo veću izmjenu robe nego li je bila dosadašnja. Ugovor vrijedi za jednu godinu, ali će biti produživan, ako ga ni jedna ni druga država ne budu opozvale.

140 milijuna 386 tisuća 509 stanovnika imale su Sjedinjene Države Amerike 1 siječnja ove godine. Za posljednjih šest godina povećalo se je tamošnje pučanstvo za 8 milijuna 700 tisuća duša.

Na poluotoku Apsheron na Kaspijskom moru dovršeni su radovi na bušenju najdubljeg petrolejskog izvora u Evropi. Taj izvor siže u dubinu od 3.904 metra.

Švicarsko federalno vijeće odlučilo je, da se u Švicarskoj započne s istraživanjem atomske energije.

Kineski ministar vanjskih poslova izjavio je, da će Kina tražiti 40% japanskih reparacija. Kina je u ratu sa Japanom pretrpjela štetu od kojih 400 milijarda dolara.

Gospođica Ivonne, najdebija žena u Italiji, stara 24 godine, došla je ovih dana u Trst, gdje se pokazuje ljudima za novac. Važe 284 kilograma, a u pasu je dva metra okrugla.

Talijanska lira je toliko pala, da se je dan dolar prodaje ili kupuje za 608 lira i više.

Za tako zvani »suhi kanal« proučava se nacrt u Meksiku. Mjesto da se prokopa kanal, kojim bi plovile lađe iz Atlantskog u Tihi ocean i obratno, kane na posebnim napravama motorima prenašati lađe, velike do 15.000 tona, iz jednog mora u drugo. Za kopanje morskog kanala trebalo bi raditi 20 godina i potrošiti dvije milijarde dolara, dok će za prevoz lađa preko kopna potrošiti samo 200 milijuna dolara, dakle deset puta manje. Time će lađe, koje bi inače morale ploviti preko Panamskog kanala, skratiti svoj put za 1500 kilometara.

Izlazi dozvolom Vojne uprave J. A. u Opatiji
Glavni i odgovorni urednik: svećenik Božo Milanović
Tiska se u tiskari Narodne štamparije, Rijeka, ulica Ciotta broj 19.

Pobožnost prvih subota
na čast bezgrješnoga Marijina Srca. — Razmatranja, molitve, nova sv. misa i t. d. nalaze se u molitveniku (II. izdanje)
»S MARIJINIM SRCEM«
Cijena 10.— dinara. Naručuje se: Leonova tiskara — Split.

ŽIVOT ISUSOV
od Mauriaca
može se naručiti kod
Župnog ureda Sv. Terezije u Subotici
ili kod **Književnog društva Sv. Mohora za Istru** u Pazinu (Istra). — Cijena je 69.— dinara ili 198.— lira.